DNTs innspill til Statsbudsjettet 2027 – Familie- og kulturkomiteen

Den Norske Turistforening (DNT) er Norges største friluftslivsorganisasjon med over 330 000 medlemmer. DNT jobber for et enkelt, allsidig og naturvennlig friluftsliv. Vi drifter mer enn 600 hytter, forvalter over 23 000 km merkede stier, og organiserer hvert år rundt 20 000 turer, aktiviteter og kurs. Årlig legges det ned nesten en million dugnadstimer i DNT. Dette er våre innspill til statsbudsjettet 2027 og kapitlene som er fordelt til Familie- og kulturkomiteen.

Friluftsaktiviteter for barn og unge

Alle inkludert – også i friluftslivet!

DNT støtter målet om at alle barn og unge skal ha mulighet til å delta i organiserte fritidsaktiviteter. Gjennom Barnas Turlag, Turboklubb, DNT ung, friluftsskoler og andre lavterskeltilbud bidrar DNT til aktivitet, fellesskap og naturopplevelser for titusenvis av barn og unge over hele landet.

Samtidig vet vi at utenforskap og trang familieøkonomi fortsatt hindrer mange fra å delta. Friluftsliv er blant de mest tilgjengelige fritidsaktivitetene vi har, men også hos oss ser vi at kostnader til transport, deltakeravgifter og utstyr kan bli barrierer.

BFD kap. 846, post 72 – Tilskudd til inkludering av barn og unge

DNT er positive til at det fortsatt settes av midler til inkludering av barn og unge gjennom frivillige organisasjoner.

Fra 2027 flyttes kommunenes del av den tidligere ordningen til det nye Kommunalt forebyggingsprogram for barn og unge, mens den nye post 72 forbeholdes frivillige organisasjoner.

Vi er opptatt av at denne omleggingen av ordningen ikke må svekke mulighetene for å nå barn og unge som står i fare for å falle utenfor. I dag mottar mange DNT-foreninger støtte gjennom den kommunale delen av ordningen, og opplever at samarbeidet med kommunen er viktig for å identifisere lokale behov og utvikle gode tilbud til barn og unge som står i fare for å falle utenfor. Når kommunene ikke lenger kan søke på ordningen, frykter flere at finansieringen av lokale aktivitetstilbud blir mindre forutsigbar, og at samarbeidet mellom kommune og frivillighet kan svekkes. Det er viktig at omleggingen ikke fører til færre inkluderingsaktiviteter i regi av frivillige organisasjoner eller reduserte muligheter for barn og unge til å delta i fritidsaktiviteter.

DNT mener samtidig at omleggingen gir en mulighet til å styrke de frivillige organisasjonenes rolle som arenaer for deltakelse og fellesskap. For å lykkes må ordningen utformes slik at den fungerer for et mangfold av aktiviteter og organisasjonsformer.

DNT ber Stortinget:

- Sikre at omleggingen av tilskuddsordningen ikke svekker samarbeidet mellom kommuner og frivillige organisasjoner om inkludering av barn og unge.
- Følge opp konsekvensene av overføringen av midler til Kommunalt forebyggingsprogram for barn og unge, og sikre at barn og unge ikke faller mellom kommunale og frivillige virkemidler.

BFD kap. 846, post 70 – Grunnstøtte til barne- og ungdomsorganisasjoner
DNT er glad for at regjeringen foreslår å styrke grunnstøtten til nasjonale barne- og ungdomsorganisasjoner. Grunnstøtten er avgjørende for å opprettholde et bredt og mangfoldig aktivitetstilbud over hele landet. Samtidig er den foreslåtte økningen langt mindre enn behovet organisasjonene har meldt inn.

For DNT bidrar grunnstøtten til å utvikle og gjennomføre aktiviteter i Barnas Turlag og DNT ung, rekruttere frivillige, drive kompetanseutvikling og bygge ned barrierer for deltakelse.

DNT ber Stortinget:

- Styrke grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjonene med minst 36 millioner kroner.

Frivillighet, deltakelse og friluftsliv

Friluftslivet må ikke glemmes når Alle inkludert! Avsluttes
DNT er bekymret for at handlingsplanen Alle inkludert! avsluttes uten at det legges fram nye virkemidler eller en tilsvarende satsing på deltakelse og inkludering gjennom fritidsaktiviteter. Regjeringen skriver at målene skal følges opp gjennom øvrige planer og prioriteringer, men foreslår ingen særskilte tiltak rettet mot friluftslivet.

Friluftslivet er Norges største fritidsaktivitet og en viktig arena for deltakelse, folkehelse og inkludering. Gjennom Barnas Turlag, DNT ung, friluftsskoler, ferieaktiviteter og lavterskel møteplasser bidrar DNT til at barn og unge får tilgang til fellesskap, mestring og naturopplevelser. Samtidig finnes det fortsatt ingen nasjonal tilskuddsordning som støtter inkluderingsarbeid i friluftslivsorganisasjonene på samme måte som for idretten.

Når regjeringen har som mål at flere barn og unge skal delta i organiserte fritidsaktiviteter, må også friluftslivet være en del av løsningen. Friluftslivsorganisasjonene når mange barn og unge som ikke nødvendigvis finner seg til rette i tradisjonelle idretts- eller kulturtilbud, og representerer et viktig supplement i arbeidet mot utenforskap.

DNT ber Stortinget:

- Inkludere friluftslivsorganisasjonene i eksisterende inkluderingsordninger, eller etablere en egen ordning for inkludering i friluftslivet.
- Sikre at friluftslivet inngår på lik linje med idrett og kultur i framtidige satsinger på deltakelse og inkludering.

Friluftsliv og idrett må behandles mer likeverdig
DNT registrerer at den varslede idrettsmeldingen ikke omtales i budsjettproposisjonen. Samtidig foreslås det statlig finansiering av et nytt toppidrettssenter, der en betydelig del av finansieringen skal komme fra spillemidlene til idrettsformål.

Friluftslivet er en av de viktigste arenaene for fysisk aktivitet i Norge og bidrar til både folkehelse, inkludering og naturglede. Likevel opplever vi at friluftslivet i liten grad omfattes av de samme økonomiske virkemidlene som idretten, til tross for at målene om aktivitet, inkludering og deltakelse i stor grad er de samme.

DNT mener at spillemidlene i større grad bør bidra til å realisere de brede samfunnsmålene om aktivitet og deltakelse i hele befolkningen. Skal flere barn og unge delta i fritidsaktiviteter, må det satses på aktivitetstilbud som når bredt ut, også utenfor den organiserte konkurranseidretten.

DNT ber Stortinget:

- Styrke ordningen for friluftstiltak for barn og unge gjennom spillemidlene.
- Sikre at framtidige satsinger på aktivitet, inkludering og folkehelse omfatter friluftslivet på lik linje med idretten.

KUD kap. 315, post 70 – Momskompensasjon
Frivilligheten er ryggraden i det norske friluftslivet. I DNT legges det ned nær én million dugnadstimer hvert år, og frivillige skaper aktivitetstilbud, møteplasser og naturopplevelser i hele landet.

DNT er derfor svært glad for at regjeringen legger opp til full momskompensasjon i 2027. Full momskompensasjon er et av de viktigste virkemidlene for å styrke frivillig sektor og frigjør ressurser som kan brukes på aktivitet og deltakelse. Regjeringen varsler samtidig at spørsmålet om regelstyring skal utredes videre, framfor å innføre en regelstyrt ordning nå.

Frivillige organisasjoner trenger forutsigbare og langsiktige rammevilkår. Full momskompensasjon bør derfor sikres som en varig og regelstyrt ordning.

DNT ber Stortinget:

- Sikre en regelstyrt momskompensasjonsordning som gir full kompensasjon til alle godkjente søknader.

Den Norske Turistforening